

MEGOSZ visszatekintés az elmúlt évre

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége 2013. május 10-én tartotta az idei rendes Közgyűlését. Ennek kapcsán számba vettük a magánerdőt érintő legfrissebb információkat, támogatási lehetőségeket, jogszabály-módosításokat és visszatekintettünk a tavaly elért fontosabb eredményeinkre.

Erdészeti szakirányítás

Az elmúlt év során is valamennyi lehetséges fórumon (cikkek, vitaműsor a Kossuth Rádióban, Monitoring Bizottsági ülések, MEGOSZ rendezvények) felvetettük az erdészeti szakirányítás támogatásának szükségességét. Bár a jelen állás szerint a következő uniós költségvetési időszakban (2014-2020) szaktanácsadási, művelési jogcím keretében nem kívánják támogatni az erdészeti szakirányítást, de remény van arra, hogy más jogcím keretében részben, vagy egészen megoldható lesz a finanszírozása. Első lépésként sikerült elérni, hogy a Fiatal erdők állománynevelése jogcímen belül a számlával igazolt ezirányú erdészeti szakirányítási költségek 50%-a elszámolhatóvá vált. Fontosnak tartjuk, hogy – a megújult agrárkamara segítségét is kérve – az erdészeti nemzeti és uniós támogatási jogcímek igénybevétele, adminisztrációjának és szakmai megvalósításának érdekében visszaállíthassuk a korábbi évek működőképes erdészeti szakirányítási rendszerét.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási lehetőségek 2011-ben nyíltak meg először a magánerdősök előtt. Az utóbbi két esztendő legfontosabb tényezői szerint 2011-ben 84 közfoglalkoztató két pályázati lépcsőben összesen 945 főnek, míg tavaly 95 közfoglalkoztató 1009 főnek nyújtott munkalehetőséget a magyar magánerdőkben. A Belügyminisztériummal kialakult szoros együttműködés nyomán az idén több mint 1200 fő közfoglalkoztatását vállalták a magánerdősök, bár a keretek szűkülése miatt a futamidő 6 hónapra csökkent. A MEGOSZ kiemelt feladatának tekinti és folyamatosan szorgalmazza a közfoglalkoztatási programok futamidejének év végéig történő meghosszabbítását.

Fiatal erdők állománynevelése

A 2012-ben benyújtott mintegy 571 kérelem becslések szerint közel 5400 erdőrészletet és kb. 27 ezer hektárt érint, több mint 1,2 milliárd forint értékben. A jogcímen rendelkezésre álló keretet a 2011. decemberi Monitoring Bizottsági ülésen a MEGOSZ megvédte tervezett 1,3 milliárd forintos forrásátcsoportosítástól, így reményeink szerint a tavalyi igények kifizetése után a 2013 februárjában benyújtott kérelmek is támogathatók lesznek. A jelenlegi tervezetek alapján úgy tűnik, hogy a következő költségvetési időszakban a jogcímen nem csak a befejezett ápolások, nyesések és tisztítások, de a gyérítések jelentős hányada is támogatásban részesülhet majd.

Natura 2000 magánerdőkben

Az érintett erdőgazdálkodók tavaly 2193 kérelmet nyújtottak be, közel 3,5 milliárd forint értékben, ami becslések szerint mintegy 110 ezer hektár magánerdős Natura területet, az összes ilyen terület több mint 50%-át érinti. Mivel a jogcím notifikációs eljárása nemrég sikerrel lezárult Brüsszelben, így az MVH tájékoztatása szerint a tavalyi kérelmek alapján történő kifizetések 2013. május első felében megkezdődhetnek. A 2013. évi kérelmek, az egységes kérelem keretében adhatók be a többi jogcímmel együtt (erdőtelepítés /NVT és EMVA/, erdészeti potenciál, erdő-környezetvédelmi kifizetések /EKV/, erdőszerkezet-átalakítás /ENBT/). E hírt már közzétettük a MEGOSZ és valamennyi más erdészeti hírportálon, a részletes segédlet szintén megtalálható a MEGOSZ honlapján. Célunk, hogy a támogatható erdőterületek minél nagyobb hányadán nyújtsanak be a gazdálkodók Naturás kérelmet, amihez kérjük a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók aktív segítségét, egymás kölcsönös tájékoztatását lakóközvetükben!

Erdőtelepítések

A hazánk szempontjából meghatározó fontosságú jogcím iránti érdeklődés jelentősen visszaesett a 2007. évi közel 20 ezer hektárról a tavalyi mintegy 2500 hektárra. Annak érdekében, hogy a jogcím 2014. után is működőképes legyen, a MEGOSZ rendkívüli erőfeszítéseket tett és tesz a jövedelempótló támogatások megtartása és az első kiviteli, ápolási egységárok többszörösére emelése érdekében.

Több jogcímet érintő módosítások

A változásokat az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2012. (V. 3.) VM-rendelet tartalmazza, például az Erdészeti potenciál helyreállítása intézkedésnél az eddigi 873 euró támogatási maximumot 2365 euró/ha váltja fel, továbbá az Erdő-környezetvédelmi kifizetések támogatási jogcímmel a támogatási összegek átlagosan 40%-os megemelésére került sor.

Az Erdei közjóléti létesítmények (erdei tűzrakóhely, pad, asztal, kilátó stb.) támogatási jogcímének megnyitása küszöbön áll és igénybe vehető lesz a közjóléti fejlesztési tervet készítő magánerdősök számára is.

Az említetteken kívül a MEGOSZ a legkülönbözőbb szintű jogszabályok véleményezésében is aktívan részt vett. Ebben a témakörben a vidékfejlesztési tárcától 2012-ben 241 elektronikus levelet kaptunk, amelyekkel kapcsolatban Szövetségünk 134 levélben küldött konkrét észrevételeket, módosító javaslatokat a jogszabályokkal kapcsolatban. Anyagiilag is támogattuk és részt vettünk a vizsolyi faültetési programban 2012 márciusában. Nagy sikerrel jelentünk meg a Múzeumok Éjszakája rendezvényen, ahol standunkat több mint 1000 fő látogatta meg és közülük 268-an töltötték ki az általunk összeállított kérdőívet. A magyar magánerdőkre bevezetni tervezett PEFC erdőtanúsítási rendszert és a vidékfejlesztési jogcímeket a 2012. szeptember 15-én megtartott sikeres napközi nagyrendezvényünkön, majd azt követően Kecskeméten és Somogyiszobon is népszerűsítettük. A 300 fős Nagyrendezvényünk egyben az országos Erdők Hete rendezvénysorozat megnyitója is volt. Az Ihartú-2000 Kft. szentgáli rendezvényének közérdeklődésre számot tartó előadásait színvonalas kiadványban jelentettük meg. A MEGOSZ az első között kötött Stratégiai Partnerségi Megállapodást a Vidékfejlesztési Minisztériummal 2012. október 9-én. Az erdészeti jogcímek hatékonyabb működtetése érdekében indított, a Nyugat-magyarországi Egyetem által vezetett kutatási programot segítve mintegy 500 kérdőívet töltöttünk ki és gyűjtöttünk össze az érintett erdőgazdálkodók bevonásával. A megújuló agrárkamarában magánerdős jelöltjeink sikeresen szerepeltek, a

MEGOSZ 1 országos erdészeti-vadászati osztályvezetői, 2 megyei vidékfejlesztési alelnöki, 10 megyei erdészeti-vadászati osztályvezetői és 9 országos küldötti tisztséget nyert el. Kapcsolattartásunk az MVH-val rendszeressé vált, az általuk küldött írásos tájékoztatók anyagai kör e-mailek és honlaptudósítások formájában jutottak el a tagsághoz. Aktív szerepet vállaltunk az Erdészeti Stratégia magánérdős fejezetének és az Erdőtörvény

módosító javaslainak a kidolgozásában. Az Erdőtörvényen kívül véleményeztük a magánérdős számára szintén alapvető fontosságú Földtörvény és Vadászati törvény tervezetét is. A MEGOSZ képviselte és részvétele folyamatos volt az Agrár-gazdasági Tanácsban, az Erdő Tanácsban, az ŰMVP Monitoring Bizottságában és annak Erdészeti Albizottságában, a Parlament Mezőgazdasági Bizottsága, a Vidékfejlesztési Minisztérium és a MAÉT

rendezvényein is. Két legfontosabb partnerszervezetünkkel, az Országos Erdészeti Egyesülettel (OEE) és a Fagazdasági Szakmai Szövetséggel (FAGOSZ) hagyományosan jó kapcsolatokat ápolunk, számos ágazati kérdésben képviseltük közösen az erdészet, erdőgazdálkodás érdekeit. Kiemelt támogató partnereink továbbra is a STIHL és a VALKON-2007 Kft.

A MEGOSZ Vezetősége

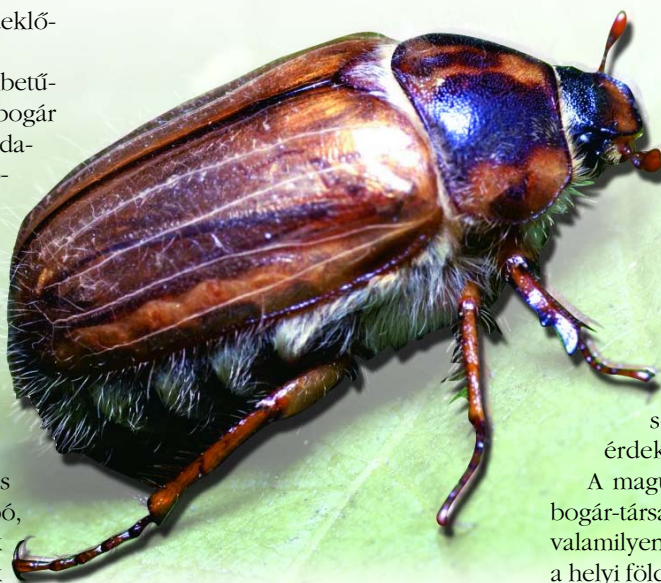
A cserebogár

Ilyenkor, tavasz táján minden földműves, kertész-, és erdészembernek időszerű foglalkoznia a cserebogarakkal. A munkájukkal érintett legfontosabb három családtaggal mindenképpen. Azt is tudni kell, hogy nem csettintésre vált időszerűvé e feladatra hívás (a '60-as évek szakkönyve a legkártékonyabb erdei állatnak minősíti a cserebogarakat, mostanság talán az erdei patások után jöhetnek) és hogy az más érdeklődők számára is tanulságos.

2013 kitavaszkodását várva, szembevető például a közönséges cserebogár szakmai bemutatásának első mondata: „Európai állat.” Hihetetlen, a korunkat messze megelőző integrálódás főszereplői előtt tiszteleghetünk. A jól fejlett, az emberénél több tori lábbal bíró röghöz kötöttek EU-s elismertsége nemhogy időtlen idők óta áll példaként, de a családot övező mérhetetlen tolerancia is mindenképpen figyelemre méltó.

Európai állat tehát a közönséges ugyanúgy, mint az erdei és a csapó, vagy a mindannyiunk Petőfijének verséből ismert sárga. Európaiak voltak már akkor, amikor 7-800 éve még a mi őseink is európainak számítottak, és velük kapcsolatban nem kellett feltennie egykor a kérdést a Nemes kürt harsonásának: „Meddig várjunk?”. A nagy és egységes célokért folyton rágódó család külső megítélése minden bizonnyal ennek az egységnek is köszönhető. Ilyképpen teljesen indifferens, hogy az egyik cserebogár ruhája barna, a sálja fekete, a másiké feketén szegett és vörös a nyakkendője, a harmadiké fehérén tarkázott barna, illetve fekete. És ők maguk sem igyekeznek ennél jobban elkülönülni, még időszakosan sem, mondjuk fehér sál viselésével.

A maguk európai útját rágják tehát, miközben itt Magyarországon szinte az emberi történelmünk bizonyos példáit követik. Vegyük mindjárt a törzsi rendszerüket. A honfoglaló őseink hét törzset álmunkból kelve is néven nevezük, az övéket pedig római számokkal, esetleg földrajzi elhelyezkedés szerint azonosítjuk.

Az április és a május az ő életükben is meghatározó időszak rendszerint. Az egyes törzsek négyévente (más-más években), előre meg nem hirdetett napon ugyan, de tömegesen összegyűlnek (rajzanak), legszívesebben szabadon álló lombos fák koronájánál (ősi pogány beidegződés). Ezzel párhuzamosan, négyévente (valamelyik cserebogár törzssel azonos időben) mi áprilisban, vagy májusban, előre meghirdetett napokon, fedett helyen álló fakk urnájánál rajzunk (újabb kori népszokás), az elveink szintjén. Az ő rajzásuk alapvető, nem szétkürtölt célja a törzs egységes fennmaradása,

megerősödése, miközben a két tori lábasok társadalmában valamelyik csoport, esetleg partner favorizálása, fennmaradása, megerősödése a cél, lehetőleg a többiek rovására. Kissé félrevezető tehát az elnevezés: cserebogár, hiszen rajzás után megmarad a régi törzs, a föld alól is előásott újult erővel, nem így a két tori lábasoknál. Ahol ugyan nem ritka a szintén a föld alól előásott tartalék, és nem ritka ezért a régóta rajzók kiütése sem a felső szintekről. És amíg cserebogáréknál a rajzás után a meghatározó egyedek a törzs érdekében jól elássák magukat, hát ugyanez aligha mondható el a meghatározó egyedekről a két tori lábasoknál, ami a képviselt törzs érdekét esetenként illeti.

A maguk nemében a magyar cserebogár-társadalom minden egyes tagja valamilyen (talaj) szinten tevékeny tagja a helyi földhasznosításnak. Szinte biztos, hogy a legmélyebbről kezdeményezve, a gyökereikig hatolva átrágják magukat a saját boldogulásuk érdekében.

A sok tori lábas csimaszok ételmezszer-ellátása az EU-ban t.i. időtlen idők óta változatlan. Rendre a friss gyökök, fák, bokrok levelei képezik a táplálkozásuk alapját, ami reformkonyhai attitűdnek is látszhat (fagyasztott étel-ek elől idejében el-, helyesebben lehúzódnak). Sőt, magyarázata lehet a cserebogár halhatatlanságát szignifikáns összefüggés tekintetében eddig eredménytelenül vizsgáló kutatómunkának.

Apatóczy István, ny. erdész